

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 123/23

Luksemburgā, 2023. gada 13. jūlijā

Ģenerālvokāta secinājumi lietā C-261/22 | GN (Atteikuma pamats, kas balstīts uz bērna interesēm)

Ģenerālvokāte T. Čapeta: Eiropas apcietināšanas ordera, kas izsniegts attiecībā uz mazu bērnu māti, izpildi var atteikt, ja tas ir bērna interesēs

Šāds atteikums ir iespējams vienīgi tad, ja, izmantojot saziņas mehānismu, izpildes iestādes rīcībā nav pietiekamas informācijas, lai tā varētu būt pilnīgi pārliecināta par to, ka EAO izpilde nebūs pretrunā bērna interesēm

Beļģijas tiesu iestāde izsniedza Eiropas apcietināšanas orderi (turpmāk tekstā – “EAO”) attiecībā uz sievieti, lai izpildītu piecu gadu cietumsodu. Dažus mēnešus vēlāk viņa tika arestēta Boloņā (Itālija). Aresta brīdī kopā ar viņu dzīvoja viņas nepilngadīgais dēls, tādēļ apcietināšana tika aizstāta ar mājas arestu, lai bērns varētu būt kopā ar māti. Boloņas Apelācijas tiesa iesniedza informācijas pieprasījumu Beļģijas tiesu iestādei, vaicājot par sprieduma izpildes procedūrām Beļģijā tādām mātēm, kuras dzīvo kopā ar nepilngadīgiem bērniem. Nesaņēmusi atbildi, tā nodošanu atteica.

Itālijas Augstākā kasācijas tiesa, izskatot apelācijas prasības par lēmumu par nodošanas atteikšanu, vaicāja Tiesai, **vai ir iespējams atteikt vai atlikt EAO izpildi, ja pieprasītā persona ir māte, kura dzīvo kopā ar saviem nepilngadīgajiem bērniem, ja ar nodošanu var tikt pārkāptas pamattiesības uz ģimenes dzīvi vai bērna intereses.**

Ģenerālvokāte T. Čapeta savos secinājumos norāda, ka EAO mehānisma pamatā ir prezumpcija, ka dalībvalstis ievēro pamattiesības. Šo prezumpciju var apšaubīt vienīgi tad, ja izpildes iestādes rīcībā ir zināšanas par sistēmiskiem vai vispārējiem trūkumiem, nodrošinot izsniegšanas valstī ieslodzīto personu tiesības uz ģimenes dzīvi. **Tā kā šajā lietā nav norādes uz to, ka būtu sistēmiski trūkumi, nodrošinot ieslodzīto personu ģimenes dzīvi Beļģijā, ģenerālvokāte uzskata, ka izpildes iestāde nevar atteikties izpildīt EAO, pamatojoties uz iespējamu notiesātās sievietes tiesību uz ģimenes dzīvi pārkāpumu.**

Otra persona (vai personas, ņemot vērā, ka notiesātā sieviete starplaikā dzemdēja otru bērnu), kuras pamattiesības ir aplūkotas šajā lietā, ir šīs sievietes bērni. Eiropas Savienības Pamattiesību harta aizsargā bērna intereses. Lietā iesaistītie bērni ir iespējamie netiešie cietušie, izpildot EAO, līdz ar to lēmumu par EAO izpildi var ietekmēt rūpes par bērna interesēm. Tomēr iespējama EAO neizpilde, lai aizsargātu šīs intereses, nav savstarpējas uzticēšanās jautājums, bet gan drīzāk jautājums par to, kā rast risinājumu, kurš būtu konkrēta bērna interesēs.

Ģenerālvokāte T. Čapeta uzskata, ka EAO pamatlēmums principā neliedz atteikt tāda EAO izpildi, kurš ir izsniegts attiecībā uz mazu bērnu māti, ja tas ir bērna interesēs. Šāds atteikums ir iespējams vienīgi tad, ja, nosakot konkrēto bērna situāciju un izmantojot EAO pamatlēmuma saziņas mehānismu starp izsniegšanas un izpildes tiesu iestādī, pēdējai minētajai nav pietiekamas informācijas, kas tai ļautu pilnībā pārliecināties par to, ka EAO izpilde nebūs pretrunā bērna interesēm.

Ģenerālvokāte piebilst, ka, lai izvairītos no nesodāmības, EAO pamatlēmuma 4. panta 6. punktā noteiktais

fakultatīvais neizpildes iemesls (ļaujot izpildes dalībvalstij nenodot personu, ja tā apņemas izpildīt brīvības atņemšanas sodu pati) var kļūt par izpildes tiesu iestādes pienākumu, lai nodrošinātu bērna intereses. EAO pamatlēmuma 4. panta 6. punkta izmantošana varētu būt labākais risinājums, ja kāda iemesla dēļ, kas saistīts ar attiecīgo bērnu, viņa vai viņas interesēs būtu nepamest izpildes dalībvalsti, tomēr vienlaikus būtu arī svarīgi, lai šis bērns uzturētu ciešas un biežas attiecības ar savu māti.

Ģenerālvokāte uzskata, ka nodošanas pagaidu atlikšana saskaņā ar EAO pamatlēmuma 23. panta 4. punktu aplūkotajā lietā nav iespējama, jo to var izmantot vienīgi attiecībā uz pieprasīto personu, kā arī nopietnu humānu iemeslu dēļ, piemēram, ja ir acīmredzami apdraudēta pieprasītās personas dzīvība vai veselība.

PIEZĪME. Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokāta uzdevums ir, rīkojoties pilnīgi neatkarīgi, piedāvāt Tiesai juridisku risinājumu viņam nodotajā lietā. Tiesas tiesnešu apspriedes par šo lietu sāksies tikai tagad, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns secinājumu [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē to sniegšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Secinājumu nolasīšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

